

УДК 378-057.875-054.6

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО: ІСТОРІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ

М. М. Корда

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”

TEACHING OF FOREIGN STUDENTS IN TERNOPIL STATE MEDICAL UNIVERSITY BY I. YA. HORBACHEVSKY: HISTORY AND PROSPECTS

M. M. Korda

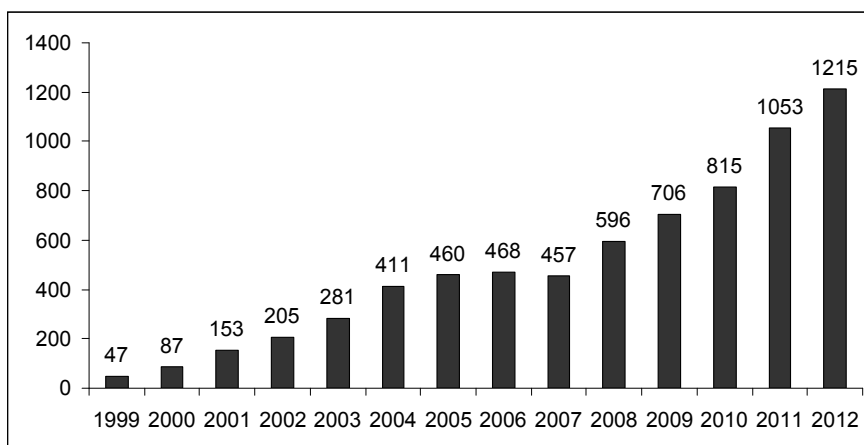
SHEI “Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”

У статті висвітлені етапи становлення факультету іноземних студентів Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського. Показані також перспективи розвитку факультету, які тісно пов'язані із загальною концепцією розвитку Тернопільського державного медичного університету.

The article outlines the stages of the development of the Foreign Students Faculty of Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky. Prospects of the Faculty, which are closely related to the general concept of the development of Ternopil State Medical University, are shown as well.

Перші іноземці були прийняті на навчання у Тернопільську державну медичну академію у вересні 1997 року. З того часу їх кількість в стінах нашого навчального закладу постійно зростала і в 2011-12 навчаль-

ному році уже 1219 громадян з близько 60 країн світу здобувають освіту у Тернопільському державному медичному університеті.

Динаміка кількості іноземних студентів в Тернопільському державному медичному університеті

Рішенням від 10 лютого 1998 р. Державна акредитаційна комісія при Міністерстві освіти України надала Тернопільській державній медичній академії право на проведення довузівської, а рішенням від 7 квітня 1998 р. – вузівської підготовки іноземних громадян за акредитованими спеціальностями. З того часу університет вже двічі продовжував ліцензію на право підготовки іноземних громадян і на сьогодні має право на набір 100 слухачів підготовчого відділення і 500 студентів за акредитованими спеціальностями.

З метою збільшення прийому іноземних студентів проводиться велика рекламна робота. Відеофільми, буклети, брошури про університет поширені в багатьох країнах. Працівники деканату відвідали Індію, Нігерію, Словаччину та інші країни, де зустрічалися з потенційними студентами. Створено англomовну веб-сторінку деканату факультету іноземних студентів, на якій абітурієнти мають можливість зареєструватися і подати документи на навчання в онлайн режимі.

© М. М. Корда

Щасливі випускники 2009 р. з ректором університету чл.-кор. НАМН України, проф. Л. Я. Ковальчуком

Університет неодноразово відвідували офіційні особи посольств і консульств ряду країн. Зокрема, 28.03.2009 р. поважними гостями ТДМУ були Надзвичайний і Повноважний Посол Малайзії в Україні Абдул Сані Омар з дружиною та перший секретар посольства Малайзії. Вони зустрілися з керівництвом університету, ознайомилися з умовами навчання і проживання іноземних студентів. В ході розмови гості отримали вичерпну інформацію про сучасні європейські методики навчання та інформаційні технології,

впровадження в нашому ВНЗ, про співпрацю ТДМУ з провідними закордонними вищими медичними навчальними закладами, інші важливі аспекти університетської діяльності. Посол висловив задоволення почутим і запевнив, що в Малайзії щиро зацікавлені в співпраці з провідними ВНЗ України, зокрема з ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського. Поважні гості оглянули морфологічний та ряд інших університетських корпусів, та побували в гуртожитку, де зустрілись з малайзійськими студентами.

Надзвичайний і Повноважний Посол Малайзії в Україні Абдул Сані Омар з дружиною під час візиту до ТДМУ

11.09.09 р. університет відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Нігерії в Україні пан Ібрагім Пада Касаї. Відбулися перемовини посла з ректором університету чл.-кор. НАМН України, проф. Л. Я. Ковальчуком. Під час зустрічі проф. Л. Я. Ковальчук розповів послу про університет і, зокрема, зазначив, що більшість нігерійських студентів є цілеспрямованими і трудолюбивими. Тому університет зацікавлений в розширенні контингенту нігерійських сту-

дентів. Ректор висловив сподівання, що дана зустріч сприятиме більш тісному співробітництву у галузі освіти між двома країнами. Пан посол відмітив, що він приємно вражений умовами, створеними в університеті для іноземних студентів, і буде рекомендувати нігерійським громадянам навчатися саме в Тернопільському медуніверситеті. Після закінчення перемовин посол зустрівся з нігерійськими студентами і відвідав ряд кафедр університету.

В ТДМУ навчається понад 300 студентів з Нігерії

Проводиться велика робота щодо визнання нашого університету в Малайзії. Університет вже кілька разів відвідали делегації з Університету Лінкольна (Куала-Лумпур). Було підписано угоду, за якою планується навчання малайзійських студентів в ТДМУ.

Планується, що набір малайзійських громадян на навчання буде здійснювати Університет Лінкольна, а після закінчення університету вони будуть отримувати подвійний диплом – ТДМУ і Університету Лінкольна.

Після перемовин ректора університету чл.-кор. НАМН України, проф. Л. Я. Ковальчука з директором Університету Лінкольна др. Амія Бхаумік

Враховуючи сучасні процеси інтернаціоналізації освіти, вимоги часу і бажання іноземних студентів навчатися англійською мовою, в ТДМУ з червня 1998 р. на кафедрі іноземних мов було організовано спеціалізовані курси з удосконалення англійської мови для викладачів. На сьогодні близько 50 % викладацького складу ТДМУ мають сертифікати на володіння англійською мовою і більше 80 % студентів вивчають медицину, стоматологію, фармацію і сестринську справу саме англійською мовою.

До 2004 р. не було окремого факультету іноземних студентів, а всі іноземці належали до медичного факультету, в деканаті якого була виділена окрема посада заступника з роботи з іноземними студентами. У зв'язку із значним збільшенням числа іноземних студентів в університеті назріла нагальна потреба у створенні окремого деканату. За наказом ректора в грудні 2004 р. було створено факультет іноземних студентів, і, відповідно, введено посаду декана факультету. Деканат спрямував свої зусилля на вдосконалення навчального процесу іноземних студентів, а також на сприяння якнайшвидшій їх адаптації в університеті і країні.

До факультету іноземних студентів на сьогодні належать 5 кафедр, Інститут медсестринства та підго-

товче відділення. Для поліпшення організаційної і навчальної роботи серед іноземних студентів за наказом ректора були створені чотири нові кафедри (хірургії № 2, терапії № 2, акушерства та гінекології № 2, педіатрії № 2). Ці кафедри з 1 вересня 2009 р. почали навчати виключно іноземних студентів. Новостворені кафедри очолили доктори наук, а штати всіх кафедр укомплектовані повністю англійськими викладачами. Необхідно відмітити, що більшість викладачів кафедр факультету іноземних студентів мають сертифікати на володіння англійською мовою 1 рівня.

Нові кафедри дуже активно включилися в роботу, підготували всі матеріали для підготовки студентів до практичних занять, презентації лекцій, навчальні плани, методичні вказівки англійською та російською мовами. На сьогодні також підготовлено і виставлено на сайті не менше ніж по 250 питань на кожне заняття обома мовами для щоденного тестового контролю у системі MOODLE. Вже сформована матеріальна база нових кафедр. Функціонують комп'ютерні класи, всі кафедри підключені до Інтернету, оснащені необхідними фантомами, муляжами та іншим обладнанням для засвоєння студентами практичних навичок.

Студенти-іноземці на практичному занятті з кардіології

Крім кафедр факультету іноземних студентів, студенти-іноземці навчаються і на всіх інших кафедрах університету, які належать до медичного, стоматологічного чи фармацевтичного факультетів. На всіх цих кафедрах є відповідно підготовлені англійські спеціалісти. З усіх дисциплін, які вивчають іноземні студенти, розроблено методичне забезпечення англійською

і російською мовами у вигляді матеріалів для підготовки до практичних занять, презентацій лекцій, методичних розробок для студентів, алгоритмів практичних навичок, методичних розробок для викладачів. Всі ці матеріали існують і в паперовому і в електронному варіанті, тобто студенти мають до них вільний доступ через Інтернет 24 год на добу.

Ряд викладачів випустили у світ навчальні посібники для студентів-іноземців англійською мовою. Зокрема, великим попитом серед іноземних студентів не тільки нашого університету, а й інших навчальних закладів України користуються такі видання: Kovalchuk L. Hospital Surgery / L. Kovalchuk. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2004; Demchenko O. Latin Language and Fundamentals of Medical Terminology / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2004; Bihunyak T. V. Medical Biology / T. V. Bihunyak. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2010; Marzeniuk V. P. Personal Computer Hardware and Software Fundamentals / V. P. Marzeniuk, A. V. Semenets'. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2009; Bondarenko Yu. I. Pathological Physiology / Yu. I. Bondarenko. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2006; Holyachenko O. Social Medicine and Health Care Organization / O. Holyachenko. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2004; Khmil S. Gynecology / S. Khmil. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2003; Kozak D. V. General Hygiene and Ecology / D. V. Kozak. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2008; Hnatyuk M. S. Operative Surgery and Topographical Anatomy / M. S. Hnatyuk, O. B. Slabyu. – Ternopil : Ukrmedknyga, 2004 і ряд інших.

В Інституті медсестринства здійснюється підготовка медсестер за спеціальностями “Сестринська справа” освітньо-кваліфікаційних рівнів молодшого спеціаліста, бакалавра і магістра, “Лабораторна діагностика” освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра. В Інституті медсестринства функціонує Міжнародна медсестринська школа. Тут здобувають фах медсестри студенти з США, Нігерії, Замбії, Гани і інших країн. Навчальні програми, за якими навчаються студенти-іноземці в Інституті медсестринства, ідентичні до таких медсестринської школи Університету Південної Кароліни. Тому випускники Міжнародної медсестринської школи після успішного складення відповідних іспитів отримують роботу в країнах Європи чи в Сполучених Штатах Америки.

У 2009 р. НІІ медсестринства впровадив нову форму навчання – дистанційне навчання – за спеціальністю “Сестринська справа” освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра. На таку форму навчання отримано дозволу Міністерства охорони здоров'я, створено Інтернет-ресурси і на сьогодні вже близько 200 іноземних студентів з США і Канади навчаються на дистанційній формі.

10 липня 2011 р. відбувся перший випуск студентів дистанційної форми навчання. Проректор і декан університету у Нью-Йорку в приміщенні компанії International Career Consulting, Inc. вручили дипломи 22 медсестрам-бакалаврам, які протягом двох років навчалися в Інституті медсестринства ТДМУ на дистанційній формі.

Вручення дипломів у Нью-Йорку в приміщенні компанії International Career Consulting, Inc. медсестрам-бакалаврам дистанційної форми навчання

Президент компанії International Career Consulting, Inc. др. Йосиф Тохадзе у своєму виступі відмітив, що в США є велика кількість медсестер, бажаючих здобути ступінь бакалавра он-лайн без відриву від роботи і число таких студентів буде зростати з року в рік, оскільки вони задоволені якістю і зручністю викладання та отриманими в ТДМУ знаннями.

Представники студентів також виступили після отримання дипломів. Зокрема, вони сказали: “Ми, медсестри, які живуть в Америці, і які отримали американську ліцензію, пройшли нелегкий шлях і зараз тяжко працюємо. Ступінь бакалавра зміцнить стабільність нашої посади і допоможе в кар’єрному рості. Ми дуже задоволені навчанням в Тернопільському медичному університеті і вдячні ректору університету чл.-кор. НАМН України, проф. Л. Я. Ковальчуку, керівництву програми і професійним викладачам. За два роки ми настільки звикли бути частиною університету, що багато з нас не мають наміру зупинятися і будуть продовжувати навчання на магістерській програмі”.

На сьогодні дипломи бакалаврів практично всіх випускників дистанційної програми визнані евалюаційними агентствами США, які входять в National Association of Credential Evaluation Services, а також лікарнями, де працюють наші випускники.

НІІ медсестринства постійно проводить всеукраїнські та міжнародні науково-методичні конференції з медсестринства, випускається також журнал “Медсестринство”.

Перші випускники-бакалаври з США, які навчалися на дистанційній програмі

Третім підрозділом факультету іноземних студентів є підготовче відділення університету. Кожного року тут навчається близько 100 студентів. Більшість слухачів вивчають українську мову. Викладачі підготовчого відділення є висококваліфікованими спеціалістами-лінгвістами, підготували до захисту або планують кандидатські дисертації. Викладачами підготовчого відділення виданий підручник “Українська мова для студентів підготовчого відділення” і готується ще один російською мовою. Кожного року слухачі підготовчого відділення беруть участь у міжуніверситетській олімпіаді на краще володіння українською мовою і займають призові місця.

Добре організовано дозвілля іноземних студентів в університеті. Незважаючи на високі вимоги і важкість навчального матеріалу, студенти-іноземці живуть повнокровним цікавим життям. Вони із задоволенням займаються спортом, особливо люблять грати футбол, волейбол, крикет. Між командами з різних країн постійно організовуються футбольні турніри, переможці яких нагороджуються кубками та іншими призами. Під час канікул, на вихідні дні студенти-іноземці із задоволенням подорожують мальовничими

куточками України. Особливо подобаються їм Карпати, старовинний Львів, мальовнича природа Поділля.

Іноземні студенти також активно організовують вечори художньої самодіяльності. Так, 28 березня 2009 року в найбільшому концертному залі Тернополя – палаці культури “Березіль” відбувся благодійний фестиваль під назвою “Вечір міжнародного культурного обміну 2009”. Цей благодійний концерт став унікальною подією такого типу і в Тернополі відбувся вперше. Він був ініційований і проводився іноземними студентами ТДМУ. На фестиваль прибули мер Тернополя, Надзвичайний і Повноважний Посол Малайзії в Україні, директор центру міжнародної освіти МОН України та інші офіційні особи. Вечір відкрив ректор університету член-кореспондент НАМН України проф. Л. Я. Ковальчук. Під час фестивалю відбулися концерт (народні танці та пісні у виконанні представників різних країн), показ мод країн-учасниць під гаслом “Вчора і Сьогодні”, виставка-продаж сувенірів. Всі кошти зібрані при підготовці і проведенні фестивалю були перераховані на обласний спеціалізований будинок дитини “Малятко”.

Під час фестивалю “Вечір міжнародного культурного обміну 2009”

У квітні 2010 р. іноземні студенти ТДМУ знову провели великий благодійний фестиваль у ПК “Березіль”. Цього року фестиваль мав назву “Вечір міжнародного культурного обміну 2010 – Кольори Світу”. Це було справжнє свято емоцій і кольорів, феєрверк пісень і танців, звичаїв і культур народів світу. Свої номери представили студенти з Малайзії, Індії, Пакистану, Іраку, Сирії, Судану, Нігерії, Гани, Замбії, Польщі, України та інших країн. На фестиваль прибули представники обласної і міської адміністрації, директор Центру міжнародних програм МОЗ України, перші секретарі посольств іноземних держав та інші офіційні особи. Можна сказати, що цього разу фестиваль вже став загальноукраїнським, оскільки в ньому крім тернопільських студентів-медиків також взяли участь студенти-іноземці Луганського державного медичного університету та Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця. Всі кошти, зібрані при підготовці і проведенні фестивалю, були перераховані на Бережанську школу-інтернат.

Перспективи розвитку факультету іноземних студентів тісно пов’язані із загальною концепцією розвитку Тернопільського державного медичного університету. Передбачається розподіл дисциплін на цикли під час їх вивчення іноземними студентами. Цикли повинні відповідати змістовним модулям робочих програм. За кожним циклом закріплюється конкретний викладач. Це дасть змогу викладачам більш глибоко вникнути в особливості викладання конкретних тем, ознайомитися з останніми досягненнями науки з певної конкретної проблеми і, як результат, краще розкрити і пояснити свою тему студентам. Передбачається також завершити обладнання навчальних кімнат кафедр факультету відповідно до циклової системи навчання сучасними навчальними приладами, фантомами, муляжами, таблицями.

Презентації та тексти лекцій англійською і російською мовами необхідно постійно поновлювати останніми даними, які з’являються у спеціальній літературі. Тільки у цьому випадку можлива підготовка якісних спеціалістів, які будуть дійсно володіти знаннями, необхідними для лікаря на сучасному етапі. Планується також створити тематичні навчальні відеофільми для іноземних студентів російською та англійською мовами, постійно поповнювати базу тестових завдань, урізноманітнювати її ситуаційними задачами та графічними зображеннями.

Необхідно постійно поповнювати книжковий фонд бібліотеки новими підручниками і посібниками англійською мовою, які будуть виходити у видавництвах України, а також за кордоном. В той же час по-

трібно активно проводити роботу з написання підручників, посібників, атласів англійською мовою на кафедрах факультету іноземних студентів.

Важливим з точки зору подальшого успішного розвитку повинно бути постійне поліпшення рівня володіння англійською мовою викладачами. Варто передбачити стажування англомовних викладачів університету в навчальних закладах Європи та Америки з метою вдосконалення англійської мови та залучення у навчальний процес нових сучасних методик викладання.

Необхідно мотивувати іноземних студентів до виконання самостійної роботи вдома і на кафедрі, підготовки до занять з використанням навчальних компакт-дисків, Інтранету, Інтернету у комп’ютерних залах і кафедральних бібліотеках.

Враховуючи актуальність і потрібність для студентів на даний час дистанційного викладання, потрібно удосконалити і розширювати цей процес, постійно оновлювати матеріально-технічну базу для такого навчання, створити комплект аудіолекцій з кожної дисципліни, поповнювати базу даних тестових питань, матеріалів для підготовки студентів до занять.

Важливим моментом розвитку діяльності факультету є наукова робота. Необхідно підвищити ефективність наукових досліджень науковцями факультету шляхом впровадження інноваційних пропозицій, сприяти розвитку перспективних науково-дослідницьких проектів. Під час виконання планової наукової роботи для забезпечення більш ґрунтовних, масштабних наукових досліджень варто поєднувати зусилля декількох кафедр, кооперуватися з інститутами і лабораторіями Національної академії медичних наук України та іншими науковими і вищими медичними навчальними закладами, а також закордонними вченими. Необхідно сприяти публікації результатів наукових досліджень працівників факультету не тільки у вітчизняних, але і в закордонних наукових виданнях з індексом цитованості, створювати умови для поїздок науковців факультету на міжнародні наукові конференції, активізувати пошук міжнародних грантів на проведення наукових досліджень, брати участь у державних наукових програмах.

Факультет іноземних студентів на сьогодні є потужним підрозділом університету, мета якого, відповідно до загальної концепції розвитку Тернопільського державного медичного університету, створити належні умови для навчання і проживання студентів-іноземців, підготувати з них якісних спеціалістів відповідно до стандартів європейського освітнього простору і вимог часу.